M.Phil 1st Semester Examination, 2019

SANSKRIT

PAPER – SAN-114

Full Marks : 40

Time : 2 hours

The figures in the right hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable

Illustrate the answers wherever necessary

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागर्या च समाधेयाः

1. अधोदत्तेषु सूत्रेषु केषाञ्चिच्चतुर्णां सूत्राणां सप्रसङ्गं व्याख्या कार्या — 4 × 5

(क) सप्त चैवासुराण्यपि ।

(ख) तानि त्रीणि समागम्य सनामानि सनाम तत् ।
एकं भवत्यृषिच्छन्दस्तथा गच्छन्ति सम्पदम् ।।

(ग) पञ्चकाः पञ्च षट्कोऽन्त्यः पदपंक्तिर्हि सा भुरिक् ।
द्वौ वा पादौ चतुष्कश्च षट् कश्चैकस्त्रिपञ्चकाः ।।

(*Turn Over*)

(घ) सा नो वाजेषु पादौ द्वौ जागतौ द्विपदोच्यते ।

(ङ) पुरउष्णिक् तु सा तस्मिन् प्रथमे मध्यमे ककुप् ।

(च) कृतिर्द्वौ द्वादशाक्षरावेकश्चाष्टाक्षर: पर: ।

2. विभावेनानुभावेन व्यक्त: सञ्चारिणा तथा ।
रसातामेति रत्यादि: स्थायी भाव: सचेतसाम् ।।
— इति विश्वनाथानुसारम् आलोच्यताम् । 10

अथवा

स्वकीया नायिका कतिविधा ? तासां वैशिष्ट्यं साहित्य-दर्पणकारदिशा आलोच्यताम् ।

3. अधोदत्तेषु रसेषु कयोश्चिद् द्वयो: टीका लेख्या — 5×2

(*a*) करुणरस:

(*b*) हास्यरस:

(*c*) श्रृङ्गाररस:

(*d*) अद्भुतरस: